

Sygn. akt III KK 217/13

POSTANOWIENIE

Dnia 5 listopada 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 5 listopada 2013 r.,

sprawy **G. T. F. i M. W.**

oskarżonych z art. 296 § 1 k.k. i in.

z powodu kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej

W. Z.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 28 listopada 2012 r.,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w L.

z dnia 13 marca 2012 r.,

p o s t a n o w i ł

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,
2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć oskarżycielkę posiłkową.

UZASADNIENIE

G. F. i M. W. oskarżeni zostali przez oskarżycielkę posiłkową W. E. Z. o to, że w dniu 10 grudnia 2007 r. w L., działając wspólnie i w porozumieniu, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadzili W. E. Z. do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem, to jest dokonania sprzedaży na rzecz G. F. nieruchomości zabudowanej, oznaczonej w ewidencji gruntów numerem 5/51 o

powierzchni 4736 m² za zaniżoną cenę 300 000 zł oraz przekazali jej pieniądze w niższej kwocie, poprzez wykorzystanie jej błędnego wyobrażenia o rzeczywistości oraz niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania, to jest o czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.

Sąd Okręgowy w L., wyrokiem z dnia 13 marca 2012 r., uniewinnił obu oskarżonych od popełnienia zarzucanego im czynu.

Wyrok ten zaskarżony został przez pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej subsydiarnej W. Z. W apelacji zarzucił on wyrokowi obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 2 § 2 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.k., polegającą na niewyjaśnieniu wszystkich istotnych okoliczności sprawy, art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez pominięcie przy wydawaniu orzeczenia dowodów zgromadzonych w toku całego postępowania, art. 7 k.p.k. poprzez dowolną ocenę przeprowadzonych dowodów, art. 170 § 3 k.p.k. i art. 98 § 1 i 3 k.p.k. poprzez oddalenie wniosków dowodowych pełnomocnika oskarżycielki subsydiarnej i pozostawienie bez rozpoznania jego wniosku z dnia 25 czerwca 2010 r., art. 194 k.p.k. poprzez niewskazanie w postanowieniu o dopuszczeniu dowodu z opinii psychologicznej biegłej zakresu i przedmiotu opinii oraz art. 389 § 1 k.p.k. polegającej na niewyjaśnieniu rozbieżności i sprzeczności w wyjaśnieniach oskarżonego G. F.

Pełnomocnik oskarżycielki wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny, wyrokiem z dnia 28 listopada 2012 r., utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację pełnomocnika oskarżycielki subsydiarnej za oczywiście bezzasadną.

Kasację od tego orzeczenia wniósł pełnomocnik oskarżycielki W. Z. Zarzucił w niej wyrokowi rażące naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:

1. art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez akceptację przez Sąd odwoławczy dowolnej oceny dowodów, dokonanej uprzednio przez Sąd pierwszej instancji, co spowodowane zostało między innymi pominięciem przy ocenie materiału dowodowego istotnych ustaleń poczynionych w toku

całego postępowania i niewyjaśnieniem rozbieżności zachodzących w tym postępowaniu;

2. art. 433 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez ograniczenie rozpoznania środka odwoławczego do rozważenia zarzutów apelacyjnych w sposób pobieżny, bez odniesienia się do pełnej ich treści;
3. art. 452 § 1 k.p.k., polegającym na przesłuchaniu biegłej M. S. przed Sądem Apelacyjnym, co z uwagi na treść postanowienia tego sądu z dnia 21 maja 2012 r. stanowiło przeprowadzenie postępowania dowodowego co do istoty sprawy.

Pełnomocnik oskarżycielki wniósł o uchylenie zaskarżonego kasacją wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

W pisemnej odpowiedzi na kasację obrońca G. F. wniósł o jej pozostawienie bez rozpoznania odnośnie zarzutu nr 1 i nr 2 oraz oddalenie kasacji w zakresie zarzutu nr 3 jako oczywiście bezzasadnej, a ewentualnie o oddalenie kasacji w całości jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej subsydiarnej okazała się bezzasadna w stopniu pozwalającym na jej rozpoznanie i oddalenie na posiedzeniu wyznaczonym w trybie z art. 535 § 3 k.p.k. Zauważyć należy, że rozpoznawana kasacja godzi przede wszystkim w zasadność dokonanej przez sąd pierwszej instancji oceny dowodów i prawidłowość poczynionych ustaleń faktycznych. Zarzuty kasacji dotyczą nadto przede wszystkim orzeczenia wydanego w tej sprawie przez sąd pierwszej instancji, ograniczając się do stwierdzenia, że ustalenia faktyczne dokonane przez ten sąd zaakceptowane zostały przez sąd odwoławczy. Zaznaczyć przy tym należy, że sąd odwoławczy w tej sprawie nie przeprowadzał w zasadzie postępowania dowodowego i nie czynił własnych ustaleń faktycznych, a przede wszystkim nie wydał orzeczenia o charakterze reformatoryjnym, akceptując ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji, zatem nie mógł naruszyć art. 7 k.p.k. Akceptacja ta, kwestionowana w kasacji, nie może być w ocenie Sądu Najwyższego uznana za rażące naruszenie prawa, między innymi naruszenie wskazanego w zarzucie kasacji art. 410 k.p.k. Rozumieć przy tym można brak

zgody strony na takie ustalenia, nie oznacza to jednak, że przyjęcie przez sąd odmiennego stanowiska stanowi naruszenie prawa i to o charakterze rażącym.

Lektura uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w L. prowadzi do wniosku, że sąd ten starannie ocenił poszczególne dowody i wyczerpująco przedstawił argumentację prowadzącą do wydania wyroku uniewinniającego obu oskarżonych. Wbrew twierdzeniom kasacji argumentacja ta poddana została kontroli odwoławczej i to również w odniesieniu do kwestii posiadania konta przez G. F. i konsekwencji wynikających z tego faktu (s. 11 uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego), jak i przedmiotem rozważań sądu odwoławczego były rozbieżności występujące w wyjaśnieniach G. F. (s. 14 uzasadnienia). Zgodzić się przy tym trzeba z sądem odwoławczym, że charakter tych rozbieżności nie ma pierwszoplanowego znaczenia w sprawie.

Szczególnie wnikliwej analizie poddane zostały przez Sąd Apelacyjny dowody z opinii powołanych w sprawie biegłych psychologów i psychiatrów. Dotyczy to także dowodu z opinii biegłej M. S., która, co istotne, przesłuchiwana była także w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, a jej przesłuchanie na rozprawie odwoławczej miało przede wszystkim usunąć zgłaszane przez pełnomocnika oskarżycielki wątpliwości o charakterze proceduralnym związane z wprowadzeniem tej opinii do materiału dowodowego. Przeprowadzenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego w toku postępowania odwoławczego stanowi podręcznikowy przykład prawidłowego stosowania unormowania z art. 452 § 2 k.p.k. Nie można uznać, aby dowód ten naruszał zakaz zawarty w art. 452 § 1 k.p.k. i stanowił przeprowadzenie dowodu co do istoty sprawy.

Zauważyć można, że w zasadzie wszystkie dowody przeprowadzane przed sądem powinny dotyczyć istoty rozpoznawanej sprawy, inaczej ich przeprowadzanie pozbawione jest sensu. Zakaz z art. 452 § 1 k.p.k. interpretowany powinien być w ten sposób, że nie należy przed sądem odwoławczym, niejako po raz pierwszy przeprowadzać dowodów kluczowych dla danego procesu. W ten bowiem sposób pozbawić można stronę możliwości kwestionowania prawidłowości oceny danego dowodu i poczynionych na jego podstawie ustaleń. Tak jednak nie stało się w przedmiotowej sprawie. Dowód z opinii M. S. był przeprowadzony przed sądem pierwszej instancji, strony znały treść tej opinii i mogły skorzystać ze

wszelkich swych uprawnień w tym zakresie. Przesłuchanie biegłej przed Sądem Apelacyjnym miało istotnie wyłącznie charakter uzupełniający, podtrzymała ona swe dotychczasowe twierdzenia, ustosunkowując się jedynie do zarzutu związanego z oceną jej kwalifikacji, i było to zgodne z treścią art. 452 § 2 k.p.k. Podzielić należy w tym zakresie stanowisko sądu odwoławczego wyrażone w uzasadnieniu wyroku na stronach 7-10.

Dokonując oceny wywodów kasacji w świetle materiałów ujawnionych w toku postępowania nie sposób odrzucić stanowisko sądów obu instancji, co do tego, że działania oskarżycielki związane ze sprzedażą nieruchomości nie miały charakteru nagłego impulsu i stanowiły ciąg różnych jej zachowań, które następowały po sobie w dłuższym okresie czasu. Nie sposób nie dostrzec również, że postępowanie karne w tej sprawie zainicjowane zostało przez oskarżycielkę w wyniku zastrzeżeń co do dokonanej transakcji przedstawianych przez członków jej rodziny. Lektura uzasadnienia zaskarżonego kasacją wyroku w żaden sposób nie potwierdza zarzutu kasacji co do pobieżnej kontroli odwoławczej. Uzasadnienie to jest obszerne i zawiera kompletne wypowiedzi dotyczące materii poszczególnych zarzutów apelacji. Zarzut naruszenia art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. jawi się w tej sytuacji jako chybiony.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy uznał wszystkie zarzuty kasacji za oczywiście bezzasadne i orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.